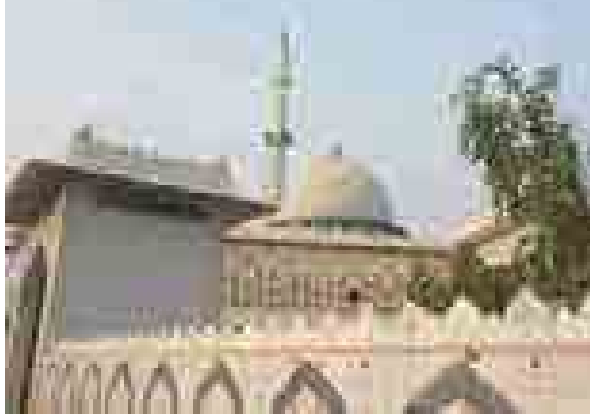

سائیں قادر بخش

سائیں قادر بخش ۱۸۵۸ء بچ پونچھ شہر نے نیڑے اک بستی بچ ملیار خاندان بچ پیدا ہوئے۔ انہاں اپنے ہی علاقے تھیں بُیادی مروجہ تعلیم حاصل کیتی۔ جدوں تھوڑے سکھرے ہوئے تاں انہاں محکمہ جنگلات بچ راکھے نے طور ملازمت اختیار کیتی تہ فرمہاراجہ پونچھ نی رانی رکھ بچ جیہڑی ”رکھ بھتیاں“ نے ناں نال مشہور سی انہاں نی تعیناتی ہوئی۔

سائیں قادر بخش بڑے خوبصورت نکلے نقشے نے مالک سن تہ اللہ تعالیٰ انہاں کی خوبصورت آواز نال وی نواز یا ناسی۔

رکھ بھتیاں پونچھ شہر تھیں اچیری واقع ہے تہ اس وجہ نال اتھوں پورا شہر نظری بچ رہنا ہے۔ اتھوں پونچھ شہر ناہوں دلفریب نظارہ لبھنا ہے۔ اُدھر رکھ ناوی بہوں

دل ٹھگنا نظار اسی۔ سائیں ہو را سے فطری ماحول بچ گھسی گئے تہ قدرت نے
انہاں دلفریب نظاریاں انہاں نے اندر نی دُنیا ہی بدل چھوڑی۔ اوہ عالم وجد
بچ آئی تہ بچلی بجانے تہ دلاں نے تار ذات باری تعالیٰ نال ملانے۔ انہاں نی
بچلی نی آواز آس پاس مال چارنے والیاں نے دلاں اُپروی ڈوہنگا اثر کرنی تہ
اسراں اوہ لوک انہاں نے عاشق ہونی جانے، مگر سائیں ہو را اس فانی دُنیا نے
بجائے اُس فطری حُسن نے سمندراں بچ ڈُبے گئے۔

بلیں بلیں سائیں ہو را روحانی دُنیا بچ گم ہونے گئے تہ اخیر وہ پورے طور
ورفنا فی اللہ ہوئی گئے۔ ہُن اوہ پورے طور اُپر فقیرانہ لباس بچ نظری اچھن
لگے۔ ہُن جنگل نی راکھی بچ انہاں نادل کھٹ ای لگنا سی۔

ایہہ خبر پونچھ نے راجے تکر پبھی تہ اُس سائیں ہو راں کی رکھ بھتیاں
تھیں اپنے محل نے نیڑے اک کمرہ بنائی دتا تہ اوہ اُتھے رہن لگے۔ ہُن
سائیں ہو راں کول لوکاں کا آن جان لگی گیا۔

انہاں کی ہُن اس جگہ وی دل نہ لگا تہ انہاں غالباً ۱۹-۱۸ء بچ پونچھ
کی خیر آباد آکھیا۔ انہاں جنگلاں تہ ویرانیاں نارُخ کیتا۔ اس دوران انہاں
نی ملاقات کئی اک خدا دوست لوکاں نال ہوئی جنہاں بچ سید عطر شاہ تہ سید
حبیب شاہ وی شامل ہن۔ اسے دوران انہاں نی ملاقات بابا عبداللہ لاوری

ہوراں نال ہوئی جنہاں نے اوہ بہنوں عاشق سن۔ حضرت بابا لارویٰ نی محبت
اُنہاں کی وانگت تکر کہن آئی۔

۱۹۲۶ء پنج سائیں ہوراں راجوری نارخ کیتا تہ سدھے ذیلدار مرزا محمد
حسین ہوراں نے کھر پچے۔ مرزا محمد حسین ہوراں اُنہاں کی شاہدرہ شریف
زیارت نامجاور بنائی چھوڑیا جتھے اوہ ۳۵-۱۹۳۴ء تکر گدی نشین رہے۔ اک بار
گجھ لوک راجوری تھیں بابا نگری وانگت شریف حضرت بابا جی نال ملن گئے۔ بابا
جی ہوراں اُنہاں نے ہتھ سائیں ہوراں واسطے اپنی چادر پچھی۔ جدوں اُنہاں
لوکاں شاہدرہ شریف سائیں ہوراں کول آئی تہ امانت حوالے کیتی اُس ویلے
سائیں ہور تھہ چھکنے سن لگے نے۔ چادر کی تکنیاں ہی اُنہاں تھے کی پراں
کرنیاں آکھیا ”اوے حقیا آج تکر آساں اک دُوے ناساتھ نبھایا وراج لار
شریفوں آساں نی جدائی ناتہ مگی لار شریف پچھنے نا حکم ہو یا ہے۔ اس تھیں بعد
اوہ بابا نگری وانگت کشمیر پچے۔ گجھ عرصہ اُتھے مقیم رہنے تھیں بعد اوہ اُنہاں
رخصت منگی۔

وانگت تھیں مڑی سائیں ہور تھنور جلالاں راجوری پچے۔ راجوری نے اندر
اُنہاں دناں کئی ادبی شخصیتاں موجود سن جنہاں پنج پیر حیدر شاہ صاحب، مولوی مہر
الدین قمر، قاضی جلال الدین تہ چودھری دیوان علی جے لوک شامل سن۔ تھنور پنج

قیام نے دورانِ اوہ سائیں گنجی بادشاہِ ہوراں نال وی ملے۔
 سائیں قادر بخش اپنے زمانے نے مشہور شاعر وی سن تہ اُنہاں ناکلام عوام
 کی مُنہہ زبانی یادسی۔ اوہ جو گجھ وی لکھنے لوک اُس کی زبانی یاد کری کہنے سن۔
 سائیں ہوراں کی تہنور بہوں پسندسی۔ مگر اوہ اُتھوں نکلی تہ راجوری
 تھیں کوئی پنج سَت میل دُرایتی گراں پنج آئی بسے تہ اتھے ہی ۱۹۳۸ء پنج فوت
 ہوئے ہوراں سے جگہ دفن وی کیے گئے۔

1۔ اوہکھے لفظاں نامطلب:

- مروّجہ : جس نارواج ہووے
 نک نقشہ : شکل و صورت
 دلفریب : بہوں سوہنی، چنگی نظر آن والی
 دِل ٹھگنا : دل کی چنگا لگن والا
 وجد : دُنیا تھیں بے خبر ہوئی اللہ سنگ رشتہ جوڑن فی حالت
 فطرتی : قدرتی
 روحانی : جس نا تعلق روحانیت نال ہووے
 فنا فی اللہ : اللہ فی راہ پنج فنا ہون والا

مجاور : کسے زیارت نے اُپر اُس نا انتظام وغیرہ کرنے والا
امانت : کوئی چیز کسے نے حوالے سمہالی رکھنے واسطے کیتی جائے۔

2۔ مندرجہ ذیل سوالاں نے جواب دیو:

- (۱) سائیں قادر بخش نا تعلق کس علاقے نال سی؟
- (۲) سائیں قادر بخش کس سن بچ پیدا ہوئے؟
- (۳) سائیں قادر بخش ہوراں کے نوکری اختیار کیتی؟
- (۴) پونچھوں اوہ کدوں نکلے؟
- (۵) سائیں قادر بخش راجوری کدوں آئے؟
- (۶) اُنہاں کی شاہدرہ شریف نا مجاورہ کس بنایا؟

3۔ خالی جگہاں کو مناسب لفظاں نال پھرو:

- (۱) سائیں قادر بخش بچ پونچھ نے نیڑے اک بستی بچ پیدا ہوئے۔
- (۲) اُنہاں محکمہ فی نوکری اختیار کیتی۔
- (۳) سائیں قادر بخش نک نقشے نے مالک سن۔
- (۴) بلیں بلیں سائیں ہور دُنیا بچ گم ہونے گئے۔

